

ZADANIA Z METOD STATYSTYCZNYCH
Zestaw V - na 2.12.2009

1. Niezależne zmienne losowe $x_1, \dots, x_n$ mają rozkład jednorodny w przedziale $(0, b)$. Podaj estymator największej wiarygodności parametru b .
2. W stawie żyje nieznaną liczbą (N) ryb, z których K wyławiamy, oznaczamy, po czym wpuszczamy ponownie do stawu. Po pewnym czasie wyławiamy n ryb, wśród których rozpoznajemy k zaznaczonych. Podaj estymator największej wiarygodności dla N .
3. Współrzędne punktów na płaszczyźnie $(x_1^{(j)}, x_2^{(j)})$ mają dwuwymiarowy rozkład normalny o gęstości prawdopodobieństwa

$$f(x_1, x_2) = \frac{1}{2\pi\sigma_1\sigma_2\sqrt{1-\rho^2}} \exp \left[-\frac{1}{2(1-\rho^2)} \times \left\{ \frac{(x_1 - a_1)^2}{\sigma_1^2} + \frac{(x_2 - a_2)^2}{\sigma_2^2} - 2\rho \frac{(x_1 - a_1)(x_2 - a_2)}{\sigma_1\sigma_2} \right\} \right].$$

Znaleźć estymatory największej wiarygodności parametrów rozkładu $a_1, a_2, \sigma_1, \sigma_2, \rho$.

4. Rzucamy n razy monetą niesymetryczną, dla której prawdopodobieństwo wyrzucenia orła wynosi p . Wyniki zapisujemy jako $k_j = 0$ gdy wypadł orzeł lub 1 gdy wypadła reszka ($j = 1, \dots, n$).
  - a) Pokaż, że statystyką wystarczającą dla parametru $\theta = (1-p)^2$ jest $T(k) = \sum_j k_j$, oraz że estymator największej wiarygodności dla θ to $(T/n)^2$.
  - b) Estymator największej wiarygodności jest estymatorem obciążonym. Znajdź estymator nieobciążony będący funkcją statystyki wystarczającej T .
5. Prawdopodobieństwo, że komputer na którym zainstalowano w chwili $t = 0$ pewien popularny system operacyjny ulegnie awarii w przedziale czasu pomiędzy t i $t + dt$, opisane jest wzorem

$$f(t)dt = \lambda \exp(-t/\lambda)dt.$$

Założmy, że zaobserwowano awarie n komputerów w chwilach $t_1, \dots, t_n$.

- a) Znajdź statystykę wystarczającą dla λ i jej rozkład prawdopodobieństwa.
- b) Znajdź estymator największej wiarygodności dla λ . Pokaż, że jest on obciążony i znajdź wielokrotność tego estymatora będącą estymatorem nieobciążonym.
- c) Znajdź estymator będący wielokrotnością estymatora największej wiarygodności o najmniejszym średnim kwadracie błędu.

Wskazówka: Rozkład $f(T)$ zmiennej losowej $T = \sum_j t_j$ można wyliczyć jako

$$f(T) = \int dt_1 \dots dt_n \delta \left(T - \sum_j t_j \right) f(t_1) \dots f(t_n),$$

gdzie kładziemy $\delta(z) = \int_{-\infty}^{\infty} (dk/2\pi) e^{ikz}$ i najpierw wykonujemy całkowania po $t_1 \dots t_n$ a potem po k . Wynikiem jest $f(T) = \frac{\lambda^n}{(n-1)!} T^{n-1} e^{-\lambda T}$.